

ผลงานรายบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวไทย
เพื่อรองรับการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ (Low Carbon Tourism)

จัดทำโดย นายสมชาย เสมมณี
รหัส 9921

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 99
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.

ประจำปี 2567

ลิขสิทธิ์ของสำนักงาน ก.พ.

ผลงานรายบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวไทย
เพื่อรองรับการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ (Low Carbon Tourism)

จัดทำโดย นายสมชาย เสมมณี
รหัส 9921

หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 99
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.

ประจำปี 2567

รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

สำนักงาน ก.พ.

เอกสารผลงานรายบุคคลนี้ อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหาร
ระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม ของสำนักงาน ก.พ.

นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์
อาจารย์ที่ปรึกษา

นายเชิดศักดิ์ สันติวรฤทธิ
อาจารย์ที่ปรึกษา

นางปัทมา เขียววิศิษฐ์สกุล
อาจารย์ที่ปรึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

องค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ ได้คาดการณ์ว่าในปี พ.ศ. 2573 จะมีนักท่องเที่ยวเดินทางทั่วโลก 1.8 พันล้านคน หรือขยายตัวในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 3.3 ต่อปี จึงนับเป็นโอกาสที่ดีของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยในการพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวทั่วโลก ประเทศไทยตระหนักถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวในฐานะกลไกหลักในการช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ โดยในปี พ.ศ. 2566 การท่องเที่ยวของไทยสามารถสร้างรายได้กว่า 2.17 ล้านล้านบาท มีจำนวนผู้เยี่ยมชมเยือน 315,550,167 คน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ผ่านมาของไทยสามารถเพิ่มขีดความสามารถของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม อนาคตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยจำเป็นต้องมีการปรับตัวตามกระแสโลกที่เปลี่ยนแปลงไป

ในปี พ.ศ. 2567 กระทรวงการคลังคาดว่าเศรษฐกิจไทยจะขยายตัวเร่งขึ้นที่ร้อยละ 2.8 ต่อปีโดยภาคการท่องเที่ยวคาดว่าจะในปี พ.ศ. 2567 จะมีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาในประเทศไทยจำนวน 33.5 ล้านคน ขยายตัวที่ร้อยละ 19.5 และเมื่อพิจารณานโยบาย แผนยุทธศาสตร์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวพบว่า ทิศทางในการขับเคลื่อนการพัฒนาการส่งเสริมการท่องเที่ยว ในปัจจุบันมุ่งเน้นการให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน (Sustainable Tourism) การท่องเที่ยวคุณภาพสูง การท่องเที่ยวมูลค่าสูง (High-Value Tourism) การมีส่วนร่วมด้านการท่องเที่ยว และการกระจายผลประโยชน์ที่เป็นธรรมด้านการท่องเที่ยว

เมื่อการท่องเที่ยวมีความเจริญเติบโต และได้รับการพัฒนาจนเป็นอุตสาหกรรมที่ทำรายได้อันดับหนึ่งให้กับประเทศ กระบวนการอันเนื่องมาจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ตั้งแต่การผลิตจนถึงการบริโภค ย่อมส่งผลกระทบต่อทั้งด้านบวกและด้านลบอย่างแน่นอน และผลกระทบที่สำคัญจากการท่องเที่ยวที่มีการพูดถึงอย่างแพร่หลาย คือ ผลกระทบด้านลบของการท่องเที่ยวที่มีต่อสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ โดยอุตสาหกรรมท่องเที่ยวปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ราว 4.5 กิกะตัน หรือราว 4,500 ล้านตันในแต่ละปี คิดเป็นร้อยละ 8 ของก๊าซเรือนกระจกที่ปล่อยสู่บรรยากาศโลก

สำหรับประเทศไทย การปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) จากการใช้พลังงานปี 2565 ซึ่งส่วนหนึ่งของการใช้พลังงานดังกล่าวมากจากนโยบายการกระตุ้นการท่องเที่ยว โดยพบว่าการปล่อยก๊าซ CO₂ จากการใช้พลังงานของประเทศไทยอยู่ที่ประมาณ 247.7 ล้านตัน CO₂ ปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.5 เมื่อเทียบกับปีก่อน โดยในภาคขนส่งและภาคเศรษฐกิจอื่นๆ มีการปล่อยก๊าซ CO₂ เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อน

การท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำ (Low Carbon Tourism) เป็นแนวคิดซึ่งเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวแนวใหม่ที่มุ่งสร้างความตระหนักในการลดการใช้พลังงาน อันจะนำไปสู่การลดปริมาณการปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ซึ่งเป็นสาเหตุหลักของภาวะโลกร้อน การท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำ เป็นอีกหนึ่งแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน

จากการศึกษา พบว่า ผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำที่ผ่านมา ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ด้วยข้อจำกัดที่สำคัญได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยว ในเรื่องการบริหารจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนยังมีน้อย การสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานรัฐยังขาดความต่อเนื่อง และการประชาสัมพันธ์ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำเพื่อจูงใจนักท่องเที่ยวยังมีน้อย รวมทั้งยังขาดมาตรการในการจูงใจให้นักท่องเที่ยวเลือกท่องเที่ยวในพื้นที่ที่มีการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ ซึ่งหากต้องการให้การขับเคลื่อนการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ ประสบความสำเร็จนั้นต้องอาศัย แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวไทย เพื่อรองรับการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ (Low Carbon Tourism) ดังนี้

1. การให้ความสำคัญกับสิ่งปลูกสร้างในรูปแบบของการอนุรักษ์พลังงาน (Energy saving structure)
2. เน้นออกแบบสถาปัตยกรรมและโครงสร้างอย่างยั่งยืน (Sustainable architecture design)
3. มุ่งเน้นการใช้พลังงานหมุนเวียนหรือพลังงานทดแทน (Renewable energy)
4. การจัดการคมนาคมเพื่อการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพ (Green tourism transportation)
5. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (Natural conservation)
6. พัฒนาระบบการจัดการขยะ ของเสียและสิ่งปฏิกูล (Waste management)
7. การส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นและภูมิปัญญาชาวบ้าน (Local wisdom product promotion)

โดยสามารถดำเนินการผ่านกิจกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวไทย เพื่อรองรับการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ (Low Carbon Tourism) ที่สำคัญ อาทิ ในระยะสั้นควรดำเนินการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวไทยทั้งระบบให้มีขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ รมณรงค์ให้บริษัทนำเที่ยวเลือกใช้บริการแหล่งท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ ผลิตภัณฑ์ ที่เป็นการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ และควรส่งเสริมให้เกิดการวิจัยและพัฒนาเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ ในระยะกลางควรให้ความสำคัญกับการสร้างต้นแบบการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำในทุกจังหวัดให้สามารถต่อยอดขยายผลในพื้นที่อื่น เพื่อสร้างภาพลักษณ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่แท้จริง การกำหนดมาตรการต่างๆ ในการสนับสนุน จูงใจ และส่งเสริมการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ สำหรับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และการปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ และการบังคับใช้ กฎหมายและกฎระเบียบอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ส่วนในระยะยาวต้องมีการสนับสนุน ตลาดซื้อขายคาร์บอนเครดิต รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำเชิงรุกไปยังกลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพ

ทั้งนี้ การสร้างอุตสาหกรรมการเดินทางท่องเที่ยวที่ยั่งยืนอย่างแท้จริงจำเป็นต้องใช้เวลาความร่วมมือจากทุกฝ่าย และความพยายามร่วมกัน ซึ่งความยั่งยืนดังกล่าวจะหลุดหน้าไปได้ ก็ด้วยการสร้าง สรรค์นวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง การสนับสนุนของพันธมิตร และความร่วมมือจากทุกฝ่ายในอุตสาหกรรมหากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มีการดำเนินที่ชัดเจน และมีความเป็นรูปธรรมในเร็ววัน อาจส่งกระทบอย่างร้ายแรงต่อการท่องเที่ยวของไทย

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคลเรื่อง การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวไทย เพื่อรองรับการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ (Low Carbon Tourism) เป็นข้อเสนอ ส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำ ที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม (นบส.1) รุ่นที่ 99 ของสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือนสำนักงาน ก.พ. ประจำปี พ.ศ. 2567 รายงานฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี ตามความมุ่งหมายของผู้ศึกษา ด้วยความเมตตากรุณาของ อาจารย์วีระชัย นาควิบูลย์วงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์เชิดศักดิ์ สันติวรุฒิ รวมทั้งอาจารย์ปัทมา เขียววิศิษฐ์สกุล ที่ท่านได้เสียสละทุ่มเทเวลาให้กับผู้ศึกษาและสมาชิกในกลุ่ม IS อย่างเต็มที่ ในการให้คำปรึกษา แนะนำ และการปรับแก้ไขให้ข้อเสนอให้มีความน่าสนใจและมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ รวมทั้ง ได้ให้คำแนะนำและมุมมองแนวคิดในการพัฒนาข้อเสนอที่รอบด้านในการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้ข้อเสนอนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ตลอดจนผู้ศึกษาขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้ถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการและประสบการณ์ต่างๆ ตลอดระยะเวลาของการฝึกอบรม รวมทั้งคณะเจ้าหน้าที่ของวิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนา ข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. ทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวก และเพื่อน ๆ นบส. 1 รุ่น 99 ที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้ศึกษา

ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานการศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวไทย เพื่อรองรับการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ (Low Carbon Tourism) อันเป็นการยกระดับเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความมั่นคงของประเทศชาติในอนาคตอันใกล้

นายสมชาย เสมมณี

14 พฤษภาคม 2567

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ฅ
1. วิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย	1
1.1 การวิเคราะห์บริบทและทิศทางเชิงยุทธศาสตร์ของส่วนราชการ	1
1.2 ตำแหน่งรองอธิบดีที่เป็นเป้าหมาย	8
1.3 กำหนดวิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย	12
2. ข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ	13
2.1 การกำหนดประเด็นการศึกษา	13
2.2 การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย	20
2.3 ภาวะผู้นำเพื่อการขับเคลื่อนข้อเสนอ	32
3. แผนพัฒนาตนเอง	33
3.1 การวิเคราะห์ตนเอง	33
3.2 การวางแผนพัฒนาตนเอง	33
3.3 ผลการพัฒนาตนเอง	34
บรรณานุกรม	43
ภาคผนวก	45
ประวัติผู้เขียนรายงานการศึกษาส่วนบุคคล	46

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงผลวิเคราะห์ความสอดคล้องของแผนปฏิบัติราชการ กรมการท่องเที่ยวระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570)	6
2 แสดงผลการดำเนินการที่สำคัญของประเทศไทยในการขับเคลื่อน การท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำของหน่วยงานต่างๆ	23
3 แสดงข้อมูลการวิเคราะห์ศักยภาพในการดำเนินการขับเคลื่อน การท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ(Low Carbon Tourism) ของประเทศไทย โดยใช้เครื่องมือ SWOT Analysis	24

สารบัญภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1 แสดงโครงสร้างองค์กรของกรมการท่องเที่ยว	8
2 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวสะสมในประเทศไทย	14
3 แสดงสัดส่วนวัตถุประสงค์ในการเดินทางของนักท่องเที่ยว	15
4 แสดงปริมาณการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์	18
5 แสดงสัดส่วนปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ปล่อยออกมาในการเดินทาง ท่องเที่ยวแต่ละครั้ง	21

1. วิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย

(ข้อมูลส่วนบุคคลไม่เผยแพร่)

2. ข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ

การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวไทย เพื่อรองรับการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ (Low Carbon Tourism)

2.1 การกำหนดประเด็นการศึกษา

การท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ (Low Carbon Tourism) หมายถึง กิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่เป็นทางเลือกในการช่วยลดปริมาณการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ให้น้อยลง เมื่อเทียบกับการท่องเที่ยวแบบปกติ ในขณะที่นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ที่มีส่วนร่วมในการลดโลกร้อน โดยยังคงไว้ซึ่งความสะดวกสบายและความสุขที่ได้รับจากการท่องเที่ยว

2.1.1 ปัญหา ความท้าทาย หรือการพัฒนา

องค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ ได้คาดการณ์ว่าในปี พ.ศ. 2573 จะมีนักท่องเที่ยวเดินทางทั่วโลก 1.8 พันล้านคน หรือขยายตัวในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 3.3 ต่อปี จึงนับเป็นโอกาสที่ดีของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยในการพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวทั่วโลก ประเทศไทยตระหนักถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวในฐานะกลไกหลักในการช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ โดยในปี พ.ศ. 2566 การท่องเที่ยวของไทยสามารถสร้างรายได้กว่า 2.17 ล้านล้านบาทมีจำนวนผู้เยี่ยมชมเยือน 315,550,167 คน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ผ่านมาของไทยสามารถเพิ่มขีดความสามารถของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อุตสาหกรรมท่องเที่ยววันนี้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาตามสภาวะการณ์โลกและพฤติกรรมของผู้บริโภค อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยจึงต้องมีการปรับตัวตามกระแสโลกที่เปลี่ยนแปลงไป และเมื่อพิจารณานโยบาย แผนยุทธศาสตร์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว พบว่า ทิศทางการขับเคลื่อนการพัฒนาการส่งเสริมการท่องเที่ยว ในปัจจุบันมุ่งเน้นการให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน (Sustainable Tourism) การท่องเที่ยวคุณภาพสูง การท่องเที่ยวมูลค่าสูง (High-Value Tourism) การมีส่วนร่วมด้านการท่องเที่ยว และการกระจายผลประโยชน์ที่เป็นธรรมด้านการท่องเที่ยว ซึ่งบริบทต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยววันนี้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีผลกระทบต่อกรมการท่องเที่ยวในฐานะหน่วยงานสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยว มีความจำเป็นต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่มีความสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐบาลให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวของประเทศ โดยมีการบรรจุประเด็นด้านการท่องเที่ยวอยู่ในแผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ โดยนโยบายต่างๆ เหล่านี้สนับสนุนให้กรมการท่องเที่ยว สามารถกำหนดแผนการดำเนินงานที่มีความชัดเจนในการส่งเสริมพัฒนา สินค้า บริการ บุคลากรด้านท่องเที่ยว ให้มีทิศทางที่ชัดเจนได้ยิ่งขึ้น ประกอบกับประเทศไทยมีความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น ผสมกับกระแส SDG BCG และการท่องเที่ยว

แบบยั่งยืนทำให้กรรมการท่องเที่ยวสามารถกำหนดแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาสินค้าและบริการที่ชัดเจน และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดได้มากขึ้น ซึ่งสามารถสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมท่องเที่ยวได้มากมาย

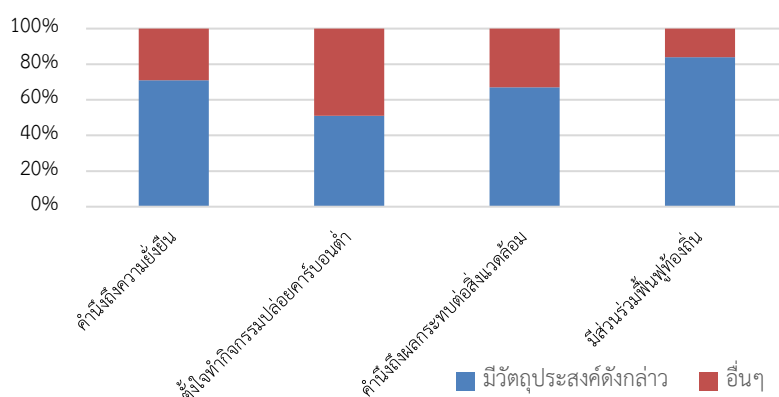
ในปี พ.ศ. 2567 กระทรวงการคลังคาดว่าเศรษฐกิจไทยจะขยายตัวแรงขึ้นที่ร้อยละ 2.8 ต่อปี โดยภาคการท่องเที่ยวคาดว่าจะในปี พ.ศ. 2567 จะมีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาในประเทศไทย จำนวน 33.5 ล้านคน ขยายตัวที่ร้อยละ 19.5 ทั้งนี้ เป็นการเพิ่มขึ้นจากนักท่องเที่ยวจีนและมาเลเซีย เป็นสำคัญ และมีรายได้ จากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจำนวน 1.48 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้น ร้อยละ 23.6 ต่อปี ซึ่งสอดคล้องกับ ข้อมูลของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ที่ได้นำเสนอสถานการณ์ ท่องเที่ยวในช่วงระหว่างวันที่ 1 มกราคม - 11 กุมภาพันธ์ 2567 ประเทศไทยมีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยจำนวน 4,385,390 คน สร้างรายได้ 215,147 ล้านบาท โดยจำนวนนักท่องเที่ยว ต่างชาติ 5 อันดับแรก ได้แก่ นักท่องเที่ยวจีนจำนวน 811,853 คน นักท่องเที่ยวมาเลเซียจำนวน 503,069 คน นักท่องเที่ยวรัสเซียจำนวน 298,203 คน นักท่องเที่ยวเกาหลีใต้จำนวน 296,558 คน นักท่องเที่ยวอินเดีย จำนวน 224,363 คน รายละเอียดตามแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวสะสมในประเทศไทยในระหว่างวันที่ 1 มกราคม - 11 กุมภาพันธ์ 2567 ที่มา : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. 2567

และในปี พ.ศ. 2567 รัฐบาลมีแนวทางสำคัญที่จะ “พลิกโฉมการท่องเที่ยวของไทย” ด้วยการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว 3.5 ล้านล้านบาท ผ่านนโยบายหลักสำคัญได้แก่ 1) การขับเคลื่อนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ในปี 2567 จากเชิงปริมาณเข้าสู่โหมดของคุณภาพ ทั้งมิติของในประเทศและต่างประเทศ 2) ใช้ Soft Power เป็นพลังในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยให้เป็น “Engine the New Power” 3) ให้ความสำคัญกับเรื่องความปลอดภัยทั้ง Hospitality และ Safety โดยทำให้นักท่องเที่ยวเชื่อมั่นว่า “เมืองไทยปลอดภัย” เข้มงวดการบังคับใช้กฎหมายและปราบปรามการเอาเปรียบหลอกลวงนักท่องเที่ยว เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดี 4) ทำให้เกิดการท่องเที่ยวยั่งยืนโดยร่วมขับเคลื่อนกับท้องถิ่น 5) ใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการกระชับความสัมพันธ์ของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อสานต่อนโยบาย ที่ให้ความสำคัญกับการเดินทางเชื่อมโยงภายในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า นโยบายสำคัญของรัฐบาลในปี พ.ศ. 2567 และแผนยุทธศาสตร์ต่างๆ ในระดับชาติ มุ่งเน้นเรื่องการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับรายงาน Sustainable Travel Report โดย Booking.com ที่ได้รวบรวมข้อมูลเชิงลึกของนักท่องเที่ยวกว่า 30,000 คน จาก 32 ประเทศ พบว่า นักท่องเที่ยวร้อยละ 71 ต้องการเดินทางโดยคำนึงถึงความยั่งยืนมากขึ้น โดยร้อยละ 51 ตั้งใจทำกิจกรรมที่ปล่อยคาร์บอนต่ำ ร้อยละ 67 ของนักท่องเที่ยวในกลุ่มประเทศและภูมิภาคดังกล่าว คำนึงถึงการเดินทางที่ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และร้อยละ 84 ต้องการเลือกการเดินทางที่สร้างประโยชน์มีส่วนร่วมฟื้นฟูท้องถิ่น รายละเอียดตามแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 แสดงสัดส่วนวัตถุประสงค์ในการเดินทางของนักท่องเที่ยวในการเดินทางท่องเที่ยว
ที่มา : รายงาน Sustainable Travel Report. 2566

ประกอบกับปัจจุบันกระแสการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นที่สนใจเพิ่มขึ้น โดยผลสำรวจของบริษัท SAP Concur บริษัทชั้นนำที่ให้บริการด้านการเดินทาง และการจัดการค่าใช้จ่ายแก่ธุรกิจต่างๆ พบว่า ในปี พ.ศ. 2566 นักเดินทางไมซ์จากภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (Asia - Pacific - APAC) ร้อยละ 95 ต้องการออกแบบการเดินทางเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมไมซ์และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Green Travel) สะท้อนถึงการให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมที่เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน ดังนั้น ผู้ประกอบการจึงต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพ ซึ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความเข้าใจและสนใจการท่องเที่ยวที่รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และยอมจ่ายเพื่อให้ได้ประสบการณ์และคุณค่าที่ไม่สร้างผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยว ชุมชน และสิ่งแวดล้อม รวมถึงมีความสนใจที่จะเลือกซื้อสินค้าที่เป็นมิตรต่อโลก

โดยนักท่องเที่ยวกลุ่มสำคัญที่สนใจเรื่องการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพ ซึ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีแนวโน้มการใช้จ่ายระหว่างการท่องเที่ยวสูง เลือกซื้อสินค้าและบริการที่มีคุณภาพเที่ยวอย่างรับผิดชอบต่อและไม่สร้างผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม ซึ่งกองวิจัยการตลาด การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) จัดทำ โครงการศึกษาตลาดนักท่องเที่ยวต่างประเทศ กลุ่มคุณภาพสูง อิตาลีและสเปนพบข้อมูลที่สำคัญ คือ ตลาดนักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพสูงในตลาดต่างประเทศ

คือ ตลาดยุโรปใต้ เป็นตลาดนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงตลาดหนึ่งของไทย โดยมีอิตาลีและสเปนเป็นตลาดสำคัญ ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา จำนวนนักท่องเที่ยวอิตาลีเดินทางเข้าไทยเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 6 ในขณะที่รายได้เติบโตเฉลี่ยร้อยละ 7.7 ส่วนนักท่องเที่ยวชาวสเปนเดินทางเข้าไทยเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 9 รายได้เติบโตเฉลี่ยร้อยละ 12 และในปี พ.ศ. 2566 ที่ผ่านมามีจำนวนนักท่องเที่ยวอิตาลีเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยจำนวน 191,983 คน เพิ่มขึ้นจากปี 2565 ร้อยละ 133.48 ส่วนนักท่องเที่ยวชาวสเปนมีจำนวน 153,458 คน เพิ่มขึ้นจากปี 2565 ร้อยละ 78.03 นอกจากนี้ยังพบข้อมูลที่สำคัญ คือ ประชากรชาวอิตาลีทั้งหมด 60.67 ล้านคน มีนักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพสูงจำนวน 2.02 ล้านคน ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเมืองใหญ่ที่เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของประเทศ ได้แก่ มิลาน โรม โบโลญญา ฟลอเรนซ์ ในขณะที่นักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพสูงชาวสเปนมีจำนวน 1.47 ล้านคน เมืองที่มีการกระจุกตัวของกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ ได้แก่ บาร์เซโลนา มาดริด เซบิยา บิลบาโอ ซึ่งนักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพสูงจากทั้ง 2 ประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในประเทศไทย

และนักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพสูงอีกกลุ่มที่น่าสนใจ คือ นักท่องเที่ยวอิสราเอล โดยข้อมูลจากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาระบุว่า ในปี 2562 ก่อนเหตุการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ประเทศไทยมีนักท่องเที่ยวชาวอิสราเอลเดินทางเข้ามาเยือนจำนวน 195,856 คน คิดเป็น 0.49% ของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติรวมที่เข้ามาประเทศไทยจำนวน 39.92 ล้านคน แต่มากเป็นลำดับต้นๆ ของกลุ่มประเทศในทวีปตะวันออกกลาง เป็นกลุ่มที่มีอัตราการใช้จ่ายเฉลี่ยอยู่ที่ 82,156 บาทต่อคนต่อทริป ซึ่งสูงกว่าอัตราการใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวต่างประเทศโดยรวมที่มีอัตราเฉลี่ยเท่ากับ 47,896 บาทต่อคนต่อทริป โดยหลังจากที่ประเทศไทยเริ่มเปิดประเทศอย่างเต็มรูปแบบในช่วงครึ่งปีหลังของปี 2565 นักท่องเที่ยวชาวอิสราเอลก็ฟื้นตัวอย่างต่อเนื่อง โดยในไตรมาส 4/2565 นักท่องเที่ยวอิสราเอลขยายตัวขึ้นมาแตะระดับ 20,000 คนต่อเดือน ซึ่งสูงกว่าช่วงก่อนเกิด COVID-19 ในปี 2562 และในปี พ.ศ. 2566 ที่ผ่านมามีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวอิสราเอลที่เดินทางมาท่องเที่ยวจำนวน 217,084 คน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2565 ร้อยละ 49.60 ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ของนักท่องเที่ยวอิสราเอลจะอยู่ในหมวดค่าที่พัก เป็นหลัก ที่ประมาณ 32% ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด หรือประมาณ 26,000 บาทต่อคนต่อทริป สูงเป็นอันดับที่ 4 ของนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งหมดที่เข้ามาในประเทศไทย เป็นรองเพียงนักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศแถบสแกนดิเนเวีย คือ สวีเดน เดนมาร์ก และนอร์เวย์ เพียงเท่านั้น เพราะฉะนั้น นักท่องเที่ยวอิสราเอลจึงเป็นตลาดที่สำคัญตลาดหนึ่งของไทย ที่จัดอยู่ในกลุ่มที่มีคุณภาพ พานักงาน ใช้จ่ายสูง ตอบโจทย์นโยบายรัฐบาลที่มุ่งเน้นนักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพสูง

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ปัจจุบันทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว ต่างหันมาให้ความสำคัญและตื่นตัวกับผลกระทบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรอย่างไม่เหมาะสม จึงทำให้เกิดแนวคิดในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในรูปแบบที่หลากหลาย ทำให้ประเทศไทยต้องเตรียมความพร้อมในการรองรับจำนวนนักท่องเที่ยว โดยปรับแนวทางการพัฒนาเชิงยุทธศาสตร์และนโยบาย เพื่อให้การพัฒนาการท่องเที่ยวไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนที่แท้จริง โดยปรับเปลี่ยนบทบาท หรือทิศทาง

การพัฒนาการท่องเที่ยวจากภาครัฐสู่ภาคประชาชน ชุมชนและคนในชุมชน เพื่อปฏิบัติตามแผนการพัฒนาบนพื้นฐานของศักยภาพ ความพร้อมของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้งระบบ ความเร่งด่วนของปัญหา ความจำเป็นที่ต้องพัฒนา คำนึงถึงคุณภาพ ความสมดุล และความยั่งยืนของการพัฒนา และต้องสอดคล้องกับความต้องการของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

2.1.2 สภาพปัญหาที่ผ่านมาและแนวโน้มของปัญหาในอนาคต และผลกระทบที่เกิดขึ้น

ซึ่งมหาวิทยาลัยชิตินีย์ ประเทศออสเตรเลีย มีการประมาณการณ์การเกิดภาวะเรือนกระจกที่มีผลจากการท่องเที่ยวใน 160 ประเทศพบว่า อุตสาหกรรมท่องเที่ยวปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ราว 4.5 กิกะตัน หรือราว 4,500 ล้านตันในแต่ละปี คิดเป็นร้อยละ 8 ของก๊าซเรือนกระจกที่ปล่อยสู่บรรยากาศโลก นอกจากนี้ยังพบว่า การปล่อยรอยเท้าคาร์บอน (Carbon Footprint) ของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวนั้นมีปริมาณเพิ่มอย่างรวดเร็วในแต่ละปี จาก 3.9 กิกะตันสู่ 4.5 กิกะตันในปี 2013 และมีแนวโน้มว่าจะเพิ่มขึ้นอีกในอนาคต โดยมีการคาดการณ์ว่าหากสถานการณ์ยังเป็นแบบนี้ รอยเท้าคาร์บอนที่เกิดจากการท่องเที่ยวในปี 2025 อาจมีค่าสูงถึง 6.5 กิกะตัน ทั้งนี้ ผลสำรวจพบว่าประเทศที่มีการปล่อยก๊าซคาร์บอนจากการท่องเที่ยวมากที่สุดคือสหรัฐอเมริกา เนื่องจากประชาชนภายในประเทศนิยมท่องเที่ยวในประเทศแต่ประเทศที่มีฐานเศรษฐกิจที่โตอย่างจีน อินเดีย และบราซิลนั้น ก็น่าจับตามองจากการที่ประชาชนผู้มีกำลังซื้อนิยมเดินทางท่องเที่ยวไปยังจุดหมายแปลกใหม่เสมอๆ

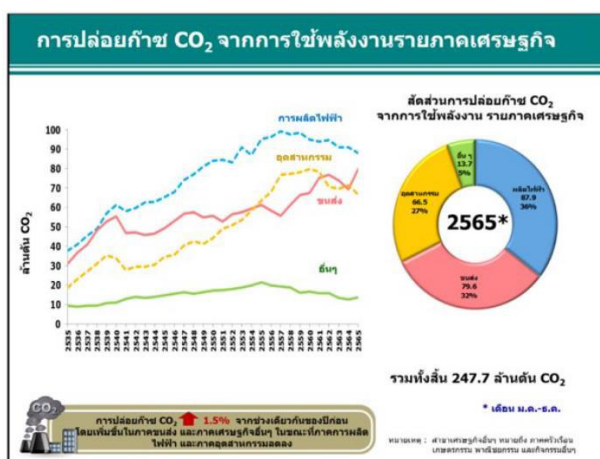
โดยเมื่อพิจารณาปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวกับการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวของไทย คือ การท่องเที่ยวที่มีลักษณะเป็นการท่องเที่ยวที่ใช้สภาพอากาศเป็นสิ่งดึงดูดใจ (Climate Attraction) หรือ ต้องการสภาพอากาศที่เหมาะสมเพื่อสนับสนุนกิจกรรมท่องเที่ยวต่างๆ เช่น การท่องเที่ยวภาคเหนือในฤดูหนาว เที่ยวทะเลในฤดูร้อน หรือการท่องเที่ยวน้ำตกในฤดูฝน การท่องเที่ยวไทยส่วนหนึ่งต้องอาศัยสภาพอากาศที่เหมาะสม ประกอบกับ นักวิทยาศาสตร์ได้ทำการประเมินผลกระทบที่จะเกิดขึ้นโดยใช้แบบจำลองภูมิอากาศ โดยอาศัยสมมุติฐานที่ว่าถ้าหากปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในชั้นบรรยากาศของโลกในปี ค.ศ. 2100 เพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่าจากระดับปัจจุบัน อุณหภูมิผิวพื้นทั่วโลกจะสูงขึ้นประมาณ 1 ถึง 3.5 องศาเซลเซียส และระดับน้ำทะเลสูงขึ้นประมาณ 15 ถึง 95 เซนติเมตร ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศน์เศรษฐกิจและสังคม และส่งผลกระทบในทางลบต่อการท่องเที่ยว

ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาที่ได้จัดทำการศึกษาประเมินความเสี่ยงจากผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศและความเปราะบางต่อภาคส่วนการท่องเที่ยวทั้ง 14 เขตพัฒนาการท่องเที่ยว (Tourism Cluster) ที่มีรูปแบบความเสี่ยงต่างกันไป พบข้อมูลที่สำคัญ เช่น 1) การท่องเที่ยวทางทะเลบริเวณชายฝั่งอันดามัน ในช่วงอนาคตอันใกล้ (พ.ศ. 2563 - 2572) การท่องเที่ยวทางทะเลจะได้รับประโยชน์จากการมีฤดูฝนสั้นลงทำให้การดำเนินกิจกรรมกลางแจ้งสามารถทำได้ยาวนานขึ้น อย่างไรก็ตามอาจประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำจืดที่อาจทวีความรุนแรงขึ้น 2) การท่องเที่ยวทางทะเลบริเวณฝั่งอ่าวไทย คาดการณ์ว่าเกือบทุกจังหวัดบริเวณฝั่งอ่าวไทยจะมีปริมาณฝนตกที่รุนแรงมากขึ้น โดยมีระยะเวลาที่ฝนตกมากขึ้นถึงประมาณ

2 สัปดาห์ในช่วงอนาคต 20 ปีข้างหน้าอาจส่งผลกระทบต่อตรงต่อการท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมกลางแจ้ง

3) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในภาคเหนือ คาดการณ์ว่าอีก 20 ปีข้างหน้า วันที่มีอากาศเย็น (อุณหภูมิต่ำกว่า 15 องศาเซลเซียส) จะลดลง 5 – 10 วันต่อปีและ ลดลงมากกว่า 20 วัน ในอีก 50 ปีข้างหน้า ซึ่งอาจส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านเอกลักษณ์ทางการท่องเที่ยว

สำหรับประเทศไทย สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน (สนพ.) เปิดเผยถึงการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) จากการใช้พลังงานปี 2565 ซึ่งส่วนหนึ่งของการใช้พลังงานดังกล่าวมาจากนโยบายการกระตุ้นการท่องเที่ยว โดยพบว่าการปล่อยก๊าซ CO₂ จากการใช้พลังงานของประเทศไทยอยู่ที่ประมาณ 247.7 ล้านตัน CO₂ ปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.5 เมื่อเทียบกับปีก่อน โดยในภาคขนส่งและภาคเศรษฐกิจอื่นๆ มีการปล่อยก๊าซ CO₂ เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อน ด้วยเหตุผลสำคัญคือการฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยวและบริการหลังรัฐยกเลิกมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดฯ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 ที่ผ่านมา รายละเอียดตามแผนภาพที่ 4

แผนภาพที่ 4 แสดงปริมาณการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์
ที่มา : กระทรวงพลังงาน. 2567

จากข้อมูลต่างๆ จะเห็นได้ว่า การท่องเที่ยวถือเป็นกิจกรรมหนึ่งที่อยู่คู่กับวิถีชีวิตมนุษย์ และก็มีส่วนในการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ซึ่งเป็นสาเหตุของโลกร้อนด้วย ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของมหาวิทยาลัยซิดนีย์ ซึ่ให้เห็นว่า สาเหตุของการเกิดภาวะโลกร้อนไม่ได้มาจากภาคอุตสาหกรรม หรือภาคพลังงานเท่านั้น แต่ยังมีมาจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวด้วย เพราะฉะนั้นการท่องเที่ยวจึงเป็นอุตสาหกรรมที่ถูกคาดหวังให้มีระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพเพื่อสร้างความยั่งยืนทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม แต่เมื่อรายได้ทางการท่องเที่ยวได้มาพร้อมปริมาณการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่เพิ่มขึ้นทุกปี อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทย ในแง่คุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวและการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว ได้รับผลกระทบอย่างมากจากการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่เพิ่มขึ้น อาทิ

1. การกัดเซาะชายฝั่งทะเลด้านอ่าวไทย ตั้งแต่ภาคตะวันออก อ่าวไทยตอนบน และภายใต้ฝั่งอ่าวไทย ในทุกจังหวัดบริเวณพื้นที่ราบน้ำขึ้นถึง บริเวณป่าชายเลน บริเวณหาดทราย อาทิ จันทบุรี ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ สมุทรสาคร เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี และ นราธิวาส ซึ่งพื้นที่ต่างๆ ข้างต้นล้วนเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญที่ทำรายได้ให้กับประเทศ

2. การเกิดปะการังฟอกขาว โดยจะเกิดขึ้นทั้งในอ่าวไทยและอันดามัน แต่ในทะเลฝั่งอันดามันปะการังจะมีอ่อนไหวมากกว่า เนื่องจากน้ำทะเลใส แสงแดดจะส่องถึงปะการังได้มากกว่าจึงฟอกขาวมากกว่า ขณะที่ปะการังฝั่งอ่าวไทยจะฟอกขาวน้อยกว่า เนื่องจากน้ำขุ่นแสงแดดส่องลงมาได้น้อย โดยในช่วงเดือนเมษายน พ.ศ. 2566 พบว่า ปะการังในพื้นที่อ่าวไทยซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ มีการฟอกขาว อยู่ที่ 5 - 10 %

3. การเสียชีวิตของนักท่องเที่ยวจากอากาศร้อนจัด โดยจากข้อมูลของกรมควบคุมโรค พบว่าช่วงเดือน มีนาคม - พฤษภาคม 2566 มีรายงานผู้เสียชีวิตจากภาวะอากาศร้อน 37 คน โดยพบมากสุดในเดือนเมษายน และคาดการณ์ว่าอุณหภูมิปี พ.ศ. 2567 จะสูงขึ้นกว่าปีก่อน โดยอาจสูงถึง 44.5 องศาเซลเซียส ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญในการจัดการท่องเที่ยวกลางแจ้ง โดยเฉพาะกิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเล

จากข้อมูลผลกระทบข้างต้นเป็นสิ่งที่ยืนยันได้เป็นอย่างดีว่า การท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำไม่ใช่ทางออก แต่เป็นทางรอดของการท่องเที่ยวไทยในอนาคต

2.1.3 ความจำเป็นในการดำเนินการแก้ไขหรือพัฒนา

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีการขยายตัวสูง มีบทบาทความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยเป็นอย่างมาก เป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญนำมาซึ่งเงินตราต่างประเทศ การสร้างงาน และการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค โดยที่ผ่านมานั้นแนวทางการพัฒนาด้านเศรษฐกิจตามแผนยุทธศาสตร์และนโยบายคือ การเพิ่มสัดส่วนเชิงปริมาณของการขยายตัวเศรษฐกิจจากภาคส่วนการท่องเที่ยวและบริการ โดยไม่คำนึงถึงความสมดุลในการบริหารจัดการเชิงคุณภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ซึ่งผลการดำเนินการดังกล่าว ทำให้เกิดปัญหาที่สำคัญได้แก่ 1) ปัญหาทรัพยากรการท่องเที่ยวเสื่อมโทรม 2) ปัญหาด้านบุคลากรด้านการท่องเที่ยวจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาเพื่อยกระดับทักษะและองค์ความรู้ให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก โดยเฉพาะองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

และปัญหาที่สำคัญและมีการพูดถึงและจำเป็นต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วนคือ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ซึ่งเป็นสาเหตุหลักของภาวะโลกร้อนจึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่ธุรกิจท่องเที่ยวต้องเข้ามามีบทบาทในการจัดการหรือดูแลประเด็นดังกล่าว ประกอบกับ ตลาดการท่องเที่ยวยั่งยืนของโลกมีแนวโน้มเติบโตสูง เฉลี่ยร้อยละ 10 ต่อปี ในช่วงปี พ.ศ. 2562 - 2566 โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากพฤติกรรมนักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับความยั่งยืนมากขึ้นจึงถือเป็นโอกาสสำคัญของภาคการท่องเที่ยวไทยในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการท่องเที่ยวสู่การท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ และเหตุผลที่ไม่อาจปฏิเสธการดำเนินการดังกล่าวได้ คือ

1. หากไม่มีการดำเนินการใดๆ รายได้และจำนวนนักท่องเที่ยวจะลดลงส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ เพราะการท่องเที่ยวเป็นเครื่องยนต์หลักในการขับเคลื่อนประเทศในปัจจุบัน และอนาคต

2. แหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีความเสื่อมโทรม ไม่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้อีกต่อไป

3. ปัญหาขยะ น้ำเสีย ควันพิษจากรถยนต์ ทวีความรุนแรงมากขึ้น รูปแบบการท่องเที่ยวเปลี่ยนไป และไม่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้

เหล่านี้คือเหตุผลที่สำคัญที่ทำให้ประเทศไทยต้องขับเคลื่อนการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ เพื่อลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม ทั้งในปัจจุบันและอนาคต รวมถึงตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว อุตสาหกรรม สิ่งแวดล้อม และชุมชนท้องถิ่นเพื่อสร้างสมดุลที่เหมาะสมต่อไปในอนาคต

2.2 การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย

2.2.1 แนวคิดที่ใช้เป็นกรอบในการจัดทำข้อเสนอ

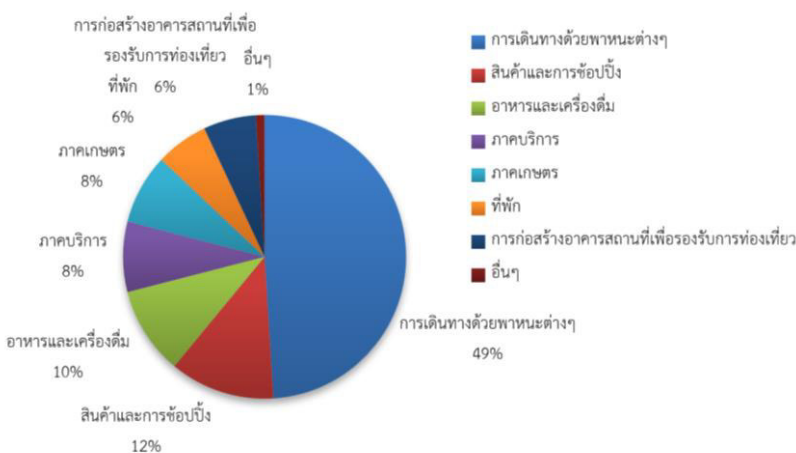
การท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำ (Low Carbon Tourism) เป็นแนวคิดซึ่งเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวแนวใหม่ที่มุ่งสร้างความตระหนักในการลดการใช้พลังงาน อันจะนำไปสู่การลดปริมาณการปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ซึ่งเป็นสาเหตุหลักของภาวะโลกร้อน การท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำ (Low Carbon Tourism) เป็นอีกหนึ่งแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืนต่อยอดจากแนวคิดจัดการท่องเที่ยวสร้างสรรค์ (Creative Tourism) ซึ่งเป็นนโยบายของรัฐบาลที่ให้ความสำคัญ กับการฟื้นฟูภาคการท่องเที่ยวที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 คูแลร์กษาทรัพยากรในแหล่งท่องเที่ยวให้คงอยู่อย่างยั่งยืน และให้คนในชุมชนมีส่วนร่วม เกิดการกระจายรายได้สู่คนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง รวมทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิด การท่องเที่ยวฟื้นฟูสร้างอย่างยั่งยืน (Regenerative Tourism) ที่เป็นแนวคิดที่เน้นการจัดการการท่องเที่ยวแบบองค์รวม โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นกับแหล่งท่องเที่ยวในทุกมิติ ทั้งด้านสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และวิถีชุมชน โดยการดำเนินการดังกล่าวไม่เพียงแต่มุ่งเน้นการฟื้นฟูทรัพยากรที่เสื่อมโทรมเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เช่น การปรับสมดุลจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยว ให้ความสำคัญกับคุณภาพของการท่องเที่ยวมากกว่าปริมาณนักท่องเที่ยว สนับสนุนให้คนท้องถิ่นมีส่วนร่วมและได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม รู้จักรักและรักษาทรัพยากรธรรมชาติ โดยนำเอาแนวคิด BCG (Bio-Circular-Green Economy) ภูมิปัญญาท้องถิ่น นวัตกรรม ดิจิทัล เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ มาเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์เพื่อให้การท่องเที่ยวนำไปสู่ความยั่งยืนและความเป็นอยู่ที่ดีของทุกภาคส่วนในทุกมิติ

โดยการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืนทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม โดยประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ การท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำเป็นการสนับสนุนให้นักท่องเที่ยวทำกิจกรรมในแหล่งเที่ยวนั้นนานๆ เพื่อลดการเดินทางขณะท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวได้ใช้จ่ายในแหล่งท่องเที่ยวมากขึ้น เกิดการกระจายรายได้ให้แก่คนในท้องถิ่น ประโยชน์ด้านสังคม วัฒนธรรม การที่นักท่องเที่ยวได้ทำกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยว จะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ต่างๆ ระหว่างนักท่องเที่ยว

และนักท่องเที่ยวกับคนท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ประโยชน์ในด้านสิ่งแวดล้อม โดยกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำ ล้วนเป็นกิจกรรมที่ช่วยลดการปล่อยก๊าซคาร์บอน ซึ่งเป็นผลดีต่อสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว

2.2.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

อุตสาหกรรมที่มีส่วนทำให้เกิดก๊าซเรือนกระจก ที่เป็นสาเหตุภาวะโลกร้อนทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยมหาวิทยาลัยซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย ทำการศึกษาใน 160 ประเทศพบว่า อุตสาหกรรมท่องเที่ยวปล่อยก๊าซเรือนกระจกประมาณ 4.5 กิกะตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (GtCO₂eq) หรือราวๆ 4,500 MtCO₂eq ต่อปี คิดเป็น 8% ของก๊าซเรือนกระจกที่ปล่อยสู่ชั้นบรรยากาศโลก และยังพบว่า Carbon Footprint ของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จาก 3.9 GtCO₂eq ไปสู่ 4.5 GtCO₂eq ในปี ค.ศ. 2013 และมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นเป็น 6.5 GtCO₂eq ในปี ค.ศ. 2025 อีกทั้งข้อมูลสำรวจจาก Sustainable Travel International ระบุว่าในการเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้ง มีปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ปล่อยออกมาเกิดขึ้นในทุกขั้นตอน คือ การเดินทางด้วยพาหนะต่างๆ ปล่อยคาร์บอนมากที่สุด คิดเป็น 49% รองลงมาคือ สินค้าและการช้อปปิ้ง 12% อาหารและเครื่องดื่ม 10% ภาคบริการ 8% ภาคเกษตร (พืชผักผลไม้ที่นำเข้ามาใช้) 8% ที่พัก 6% การก่อสร้างอาคารสถานที่เพื่อรองรับการท่องเที่ยว 6% และอื่นๆ อีก 1% ซึ่งแสดงได้ตามแผนภาพที่ 5 ดังนี้

แผนภาพที่ 5 แสดงสัดส่วนปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ปล่อยออกมาในการเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้ง
ที่มา : Sustainable Travel International

ตัวอย่างสำคัญในการดำเนินการเกี่ยวกับการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก คือ ประเทศญี่ปุ่น เป็นหนึ่งในประเทศที่เป็นตัวอย่างที่ดีของการผนึกความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยมีเป้าหมายที่จะลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้ได้ 26% ภายในปี 2030 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2013 โดยดำเนินการที่สำคัญเริ่มจากอุตสาหกรรมการผลิต ซึ่งได้ชื่อว่าเป็นกลุ่มที่ผลิตคาร์บอนสูงมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิต เพื่อลดปริมาณของเสียที่เกิดขึ้น ในขณะเดียวกัน อุตสาหกรรมการผลิตอาหารเริ่มการแสดง

สัญลักษณ์คาร์บอนต่ำ และการระบุชื่อฟาร์มอย่างชัดเจนช่วยให้ผู้บริโภคเกิดความมั่นใจ และถือเป็นการเชื่อมต่อความร่วมมือสู่ภาคประชาชนเพื่อสนับสนุนแนวคิดสังคมคาร์บอนต่ำไปด้วยกัน นอกจากนี้ ภาครัฐบาลยังส่งเสริมและสนับสนุนภาคเอกชนในด้านเงินทุนและการส่งเสริมนวัตกรรมต่างๆ

ในด้านการท่องเที่ยวเมืองฮาโกเน่ จังหวัดคานากาวะ มีการเริ่มการดำเนินการเพื่อสิ่งแวดล้อมมาตั้งแต่ปี 2012 โดยเริ่มจากการส่งเสริมระบบคมนาคมคาร์บอนต่ำ เช่น การกระจายระบบเช่าจักรยานในพื้นที่สวน การกำหนดวันรถ No My Car ประจำสัปดาห์ พร้อมปรับเปลี่ยนโครงสร้างพื้นฐานในจุดต่างๆ เช่น การเปลี่ยนหลอดไฟถนนและหลอดไฟในพื้นที่สาธารณะให้เป็นแบบ LED ทั้งหมด นอกจากนี้ ยังมีการเผยแพร่ข้อมูลเรื่องสังคมคาร์บอนต่ำในหัวข้อต่างๆ อย่างละเอียด เช่น การแยกขยะ การอนุรักษ์ป่าไม้ การลดคาร์บอนในครัวเรือน และมาตรการแก้ปัญหาโลกร้อน เป็นต้น จากข้อมูลในปี 2021 เมืองฮาโกเน่สามารถลดปริมาณคาร์บอนลงได้ถึง 2,300 ตันเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2013 และยังผลักดันโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำต่อไปโดยขยายความร่วมมือกับภาคเอกชนเพื่อสร้างสรรค์โครงการย่อยที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น เช่น ร่วมมือกับบริษัท นิสสัน มอเตอร์ จำกัด จัดทำโครงการส่งเสริมการใช้รถไฟฟ้าภายใต้ชื่อ EV Town Project

ประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว และได้ขับเคลื่อนการท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืนโดยใช้แนวคิด การท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำ (Low Carbon Tourism) ซึ่งเป็นแนวคิดการท่องเที่ยวแนวใหม่ที่มุ่งสร้างความตระหนักในการลดการใช้พลังงาน อันจะนำไปสู่การลดปริมาณการปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ซึ่งเป็นสาเหตุหลักของภาวะโลกร้อน ดูแลรักษาทรัพยากรในแหล่งท่องเที่ยวให้คงอยู่อย่างยั่งยืน และให้คนในชุมชนมีส่วนร่วม เกิดการกระจายรายได้สู่คนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง โดยการดำเนินการดังกล่าวไม่เพียงแต่มุ่งเน้นการฟื้นฟูทรัพยากรที่เสื่อมโทรมเท่านั้น แต่ยังคงครอบคลุมถึงการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เช่น การปรับสมดุลจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสำคัญกับคุณภาพของการท่องเที่ยวมากกว่าปริมาณนักท่องเที่ยว สนับสนุนให้คนท้องถิ่นมีส่วนร่วมและได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม รู้จักรักและรักษาทรัพยากรธรรมชาติโดยนำเอาแนวคิด BCG (Bio - Circular - Green Economy) ภูมิปัญญาท้องถิ่น นวัตกรรม ดิจิทัล เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ มาเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ เพื่อให้การท่องเที่ยวนำไปสู่ความยั่งยืนและความเป็นอยู่ที่ดีของทุกภาคส่วนในทุกมิติ โดยอาศัยแนวทางการขับเคลื่อนที่สำคัญคือ 1) สร้างความเข้าใจ กับภาคีเครือข่ายในพื้นที่ โดยเข้าไปสนับสนุน ด้านองค์ความรู้ และจัดทำต้นแบบเพื่อส่งเสริมการพัฒนาแก่ชุมชน กลุ่มผู้ประกอบการที่พัก และร้านอาหาร ในมิติด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อลดการปล่อยคาร์บอน 2) สำรวจและจัดทำแผนที่ เพื่อพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว แบบ Low Carbon เช่น เส้นทางปั่นจักรยานท่องเที่ยว 3) สร้างภาพลักษณ์และพัฒนากิจกรรม ประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติเพื่อเป็นทางเลือกให้แก่ักท่องเที่ยว 4) การบูรณาการทุกฝ่ายอย่างสร้างสรรค์ การท่องเที่ยวจะยั่งยืนได้ต้องเกิดจากการ ที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมรับผลประโยชน์

ที่ผ่านมาผลการดำเนินการที่สำคัญของประเทศไทยในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำ ดำเนินการผ่านหน่วยงานหลักที่สำคัญทั้งภาครัฐและเอกชนที่เน้นแนวทางการทำงานอย่างบูรณาการกับ หน่วยงานภาครัฐ ภาคการศึกษา และสมาคมทางการท่องเที่ยว ซึ่งผลการดำเนินงานที่สำคัญ ปรากฏตาม ตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงผลการดำเนินการที่สำคัญของประเทศไทยในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำ ของหน่วยงานต่างๆ

หน่วยงาน	ประเด็นการ ดำเนินการ	ผลการดำเนินการ
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)	การพัฒนา ต้นแบบธุรกิจ ท่องเที่ยว คาร์บอนต่ำ	พัฒนาต้นแบบธุรกิจท่องเที่ยวที่ปล่อยคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์ โดยการปรับและพัฒนาการ ท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำสู่การท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ที่ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม หรือการไม่ สร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมแบบเข้มข้น และชดเชยผลกระทบที่เกิดขึ้นด้วยการจัดหา คาร์บอนเครดิต ซึ่งได้มาจากกิจกรรมฟื้นฟูและสร้างแหล่งดูดซับคาร์บอนเพื่อลดผลกระทบ ที่เกิดขึ้นให้เท่ากับศูนย์ ประกอบด้วยธุรกิจ 3 ประเภท คือ ชุมชน ฟาร์มสเตย์ และสมาร์ท ฟาร์ม
สำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สทศว.)	การยกระดับ การท่องเที่ยว คาร์บอนต่ำ	จัดทำแผนงานการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยหน่วยบริหารและจัดการทุนด้าน การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.) และได้ดำเนินโครงการวิจัย “การ ยกระดับการท่องเที่ยวคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์ของประเทศไทยในเครือข่ายระดับโลก” รวมทั้งเปิดตัวแอปพลิเคชัน “ZERO CARBON” จากโครงการการขับเคลื่อนและผลักดัน การใช้ประโยชน์จากงานวิจัย ซึ่งใช้ในการประเมินการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และการ ชดเชยคาร์บอนจากกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมใหม่ เพื่อมุ่งสู่ความเป็น กลางทางคาร์บอนหรือคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์
คณะกรรมการการ ท่องเที่ยว สภา ผู้แทนราษฎร ชุดที่ 25 ระหว่างปี พ.ศ. 2562 - 2566	ให้ ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการ ขับเคลื่อนการ ท่องเที่ยว คาร์บอนต่ำ	มีการประชุมพิจารณา เรื่อง ทิศทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวของไทยปี พ.ศ. 2566 เกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่ปล่อยคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์ว่า การบริหารจัดการการท่องเที่ยวแบบ คาร์บอนต่ำได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวกลุ่ม Gen Y ที่มีอายุระหว่าง 23-39 ปี และ กลุ่ม Gen Z ที่มีอายุระหว่าง 22-10 ปี ดังนั้น ภาครัฐจึงควรมีแนวทางและมาตรการต่างๆ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการบริหารจัดการการท่องเที่ยวรูปแบบดังกล่าวอย่างเป็น รูปธรรม เช่น องค์กรความรู้ในการบริหารจัดการ งบประมาณ มาตรการทางภาษี เป็นต้น

ทั้งนี้ ผลการพัฒนาที่ผ่านมา พบว่า ประเทศไทยมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยว คุณภาพ ซึ่งประกอบด้วย

1. สูดยอดชุมชนต้นแบบการท่องเที่ยวไทยไร้คาร์บอน 10 เส้นทางท่องเที่ยว No Carbon Village อาทิเช่น ชุมชนถ้ำเสือ จังหวัดเพชรบุรี ชุมชนริมคลองโฮมสเตย์ จังหวัดสมุทรสงคราม ฟาร์มสเตย์ไร่ใจיים จังหวัดกาญจนบุรี ฟาร์มสเตย์ไร่คีนรัง จังหวัดนครราชสีมา สวนส้มโอไทยทวี จังหวัดนครปฐม การดำเนินการ โดย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)

2. เส้นทางคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์ 125 เส้นทาง อาทิเช่น ชุมชนสะปัน จังหวัดน่าน ชุมชนลีเล็ด จังหวัดสุราษฎร์ธานี ชุมชนบ้านวังห้ว จังหวัดระยอง การดำเนินการโดย หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.)

3. พื้นที่ต้นแบบด้านการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม 1 แห่ง คือ พื้นที่พิเศษหมู่เกาะช้างและพื้นที่เชื่อมโยง ดำเนินการโดย องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษ เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

แต่อย่างไรก็ตามผลการดำเนินงานที่ผ่านมายังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ด้วยข้อจำกัดที่สำคัญได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยว ในเรื่องการบริหารจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนยังมีน้อย การสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานรัฐยังขาดความต่อเนื่อง และการประชาสัมพันธ์ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำเพื่อจูงใจนักท่องเที่ยวยังมีน้อย รวมทั้งยังขาดมาตรการในการจูงใจให้นักท่องเที่ยวเลือกท่องเที่ยวในพื้นที่ที่มีการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ

ทั้งนี้ เพื่อให้ทราบศักยภาพในการดำเนินการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ (Low Carbon Tourism) ของประเทศไทย เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดแนวทางและเป้าหมายการดำเนินงาน รวมทั้งกำหนดกลยุทธ์และแผนงานโครงการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในอนาคต ผู้ศึกษาจึงได้ดำเนินการ วิเคราะห์โดยใช้เครื่องมือ SWOT Analysis พบข้อมูลที่สำคัญดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลการวิเคราะห์ศักยภาพในการดำเนินการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ (Low Carbon Tourism) ของประเทศไทย โดยใช้เครื่องมือ SWOT Analysis

จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)	โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค(Threats)
S1: มีทำเลที่ตั้งที่เป็นจุดศูนย์กลางของภูมิภาค มีความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม และความมีอัยาศัยไมตรีของคนไทย	W1: ระบบนิเวศน์ทางทะเลและชายฝั่งถูกใช้ประโยชน์เกินศักยภาพและเกิดความขัดแย้งจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเชิงเศรษฐกิจ ระบบนิเวศน์ต่างๆ ไม่ได้รับการดูแลอย่างจริงจัง และขาดแผนการฟื้นฟูที่เป็นรูปธรรม	O1: รัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โดยมียุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ที่ชัดเจน เช่น ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13	T1: ภาวะเศรษฐกิจโลกมีความผันผวน ไม่แน่นอน เป็นสาเหตุให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจไม่เดินทางท่องเที่ยวหรือมีการใช้จ่ายน้อยลง
S2: ทรัพยากรการท่องเที่ยวมีความหลากหลาย สามารถพัฒนาแหล่งที่มีความแตกต่าง สร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวที่แปลกใหม่	W2: ปริมาณขยะมีแนวโน้มสูงขึ้น และปริมาณขยะรอการกำจัดสูงขึ้น	O2: ความก้าวหน้าของวิทยาการและเทคโนโลยี ส่งผลให้เกิดการวิจัยพัฒนาการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมและช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและมูลค่าสินค้าการท่องเที่ยว	T2: การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศโลกและภัยธรรมชาติทั้งอุทกภัย วาตภัย และดินถล่ม ทำการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นไปได้ยาก
S3: มีการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นพื้นฐานที่ดี	W3: องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชนขาดความรู้ด้านการจัดการการ		T3: การเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของรูปแบบและพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)	โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค(Threats)
<p>ในการต่อยอดสู่ การท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ</p> <p>S4: มีการกำหนดกฎหมายหลายฉบับที่เอื้อต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ</p> <p>S5: สถาบันการศึกษาและองค์กรภาครัฐในพื้นที่สามารถวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อสร้างมูลค่าแก่การท่องเที่ยว</p> <p>S6: มีทุนทางสังคมและภูมิปัญญาท้องถิ่นสนับสนุนการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ</p> <p>S7: มีความคุ้มค่าเงินเมื่อเทียบกับประสพการณ์การท่องเที่ยวที่ได้รับ</p>	<p>ท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำและการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับท้องถิ่น</p> <p>W4: ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญด้านการท่องเที่ยวการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ</p> <p>W5: ขาดการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำอย่างต่อเนื่องและชัดเจน</p> <p>W6: แหล่งท่องเที่ยวมีความเสื่อมโทรม และขาดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสำหรับรองรับนักท่องเที่ยว</p>	<p>O3: กระแสนิยมของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในการท่องเที่ยวทางธรรมชาติการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำสอดคล้องกับศักยภาพการท่องเที่ยวของประเทศ</p> <p>O4: การเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ประกอบการท่องเที่ยวขนาดเล็กที่มุ่งเน้นการสร้างประสบการณ์ที่แตกต่างและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม</p>	<p>T4: ภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก</p> <p>T5: การแข่งขันและแย่งชิงในตลาดการท่องเที่ยวระหว่างประเทศต่างๆ มีแนวโน้มสูงขึ้น</p>

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ประเทศไทยมีศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวสู่การท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำเพื่อตอบสนองกระแสการท่องเที่ยวโลกโดยมีจุดแข็งที่สำคัญ คือ มีทำเลที่ตั้งที่เป็นจุดศูนย์กลางของภูมิภาค มีความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม และความมีอัยาศัยไมตรีของคนไทย ประกอบกับมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย สามารถพัฒนาแหล่งที่มีความแตกต่าง สร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวที่แปลกใหม่ และมีการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นพื้นฐานที่ดีในการต่อยอดสู่การท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ รวมทั้งมีการกำหนดกฎหมายหลายฉบับที่เอื้อต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ

แต่อย่างไรก็ตามยังมีประเด็นความท้าทายที่ส่งผลต่อการดำเนินการ คือ แม้การสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านการท่องเที่ยวสามารถดำเนินการผ่านมาตรการหรือข้อบังคับเพื่อให้กิจกรรมด้านการท่องเที่ยวมีความตระหนักและรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ทั้งผู้ให้บริการและนักท่องเที่ยว แต่ยังคงพบปัญหาผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยวที่ยังไม่ได้รับการดูแล อาทิ ปัญหาขยะ น้ำเสีย และมลพิษที่เกิดจากการเดินทาง ซึ่งเป็นสภาพปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง นอกจากนี้ การสร้างความพร้อมในการจัดการปัญหายังเป็นประเด็นท้าทายสำคัญ โดยเฉพาะการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะที่สามารถรองรับรูปแบบการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำได้

ทั้งนี้ การจัดการด้านการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ผ่านรูปแบบการท่องเที่ยวแบบคาร์บอนต่ำ จะทำให้กิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถดำรงอยู่ได้ มีนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมเยียนอย่างสม่ำเสมอ ทรัพยากรการท่องเที่ยวยังคงรักษาความดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้ ธุรกิจบริการมีผลกำไร ผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติ สังคม วิธีการดำเนินชีวิตและวัฒนธรรม จะเกิดขึ้นน้อยที่สุด

2.2.3 แนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนานโยบายที่สอดคล้องกับการวิเคราะห์

การนำยุทธศาสตร์และนโยบายการท่องเที่ยวไปสู่การปฏิบัติหน่วยงานหลักในการรับผิดชอบการแปลงยุทธศาสตร์และนโยบายการท่องเที่ยวไปสู่การปฏิบัติเป็นความรับผิดชอบหลักของกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รวมทั้งองค์กรอิสระอื่นๆ โดยเฉพาะการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำเป็นการท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติ ดังนั้น การท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ จึงเป็นเครื่องมือที่จะนำพาให้พื้นที่ชุมชน คนในชุมชน ประเทศ และนานาชาติก้าวสู่ความยั่งยืนอย่างแท้จริง

ทั้งนี้ แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวไทย เพื่อรองรับการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ (Low Carbon Tourism) อย่างเป็นทางการ เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน และพัฒนาการท่องเที่ยวในมิติต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว บุคลากรด้านการท่องเที่ยว การตลาดและการประชาสัมพันธ์ สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อสร้างให้เกิดการบริหารจัดการการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ บนพื้นฐานความยั่งยืนของสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ตามแนวทางการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ (Low Carbon Tourism) มีดังนี้

1. การให้ความสำคัญกับสิ่งปลูกสร้างในรูปแบบของการอนุรักษ์พลังงาน (Energy saving structure) การใช้พลังงานในภาคบริการการท่องเที่ยวในประเทศไทย ส่วนใหญ่พบในกระบวนการทำความร้อน (Heating) กระบวนการทำความเย็น (Cooling) ระบบแสงส่องสว่าง (Lighting) กระบวนการทำความสะอาด (Cleaning) และส่วนสำนักงาน ทั้งนี้ การประหยัดพลังงานที่มีประสิทธิภาพ ควรเริ่มตั้งแต่การออกแบบสิ่งปลูกสร้างโดยการนำเอาฉนวนป้องกันความร้อนเข้ามาใช้ในการก่อสร้างโรงแรมและห้องพัก รวมทั้ง ส่วนบริการอื่นๆ เช่น ผ้าม่านฝ้าเพดาน และกระจกกัน ความร้อน เป็นต้น

2. เน้นออกแบบสถาปัตยกรรมและโครงสร้างอย่างยั่งยืน (Sustainable architecture design) การออกแบบทางสถาปัตยกรรม เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวที่สำคัญ จึงควรมีการออกแบบทางสถาปัตยกรรมที่เป็นมิตรต่อสภาพแวดล้อมนั้นผู้ออกแบบควรเลือกใช้วัสดุที่ให้ความรู้สึกเหมือนได้ อยู่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ อาทิ กระจกหรือหิน ไม้ งานหัตถกรรมตามภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

3. มุ่งเน้นการใช้พลังงานหมุนเวียนหรือพลังงานทดแทน (Renewable energy) การใช้พลังงานหมุนเวียนหรือพลังงานทดแทนในธุรกิจที่พักหรือท่องเที่ยว เช่น เชื้อชีวแก๊สที่เข้าพักให้ปิดหน้าต่างหลังห้องเพื่อป้องกันความเย็นรั่ว ติดป้ายประหยัดน้ำที่อ่างล้างหน้า ก๊อกน้ำและใช้หัวก๊อกรวมทั้งฝักบัวแบบประหยัดน้ำ

4. การจัดการคมนาคมเพื่อการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพ (Green tourism transportation) ควรมีการจัดการระบบขนส่งมวลชนที่ทั่วถึงและครอบคลุมทุกพื้นที่การท่องเที่ยวที่สำคัญ รวมไปถึงระบบการขนส่งในระดับท้องถิ่น (ไม่ว่าจะเป็นเพื่อการรับ - ส่งนักท่องเที่ยวหรือเพื่อการขนส่งเครื่องอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยว) ระบบขนส่งดังกล่าวจะต้องมีการจัดการให้มีประสิทธิภาพเพื่อหลีกเลี่ยงการจราจรที่หนาแน่นในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ โดยทั่วไปแล้วควรสนับสนุนให้ลดการใช้รถส่วนบุคคลและส่งเสริมการใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะในเมืองและท้องถิ่นให้มากขึ้น รวมถึงควรจัดให้มีตารางเวลาในการให้บริการที่ชัดเจนแก่นักท่องเที่ยวเพื่อความสะดวกในการใช้บริการ นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับประเภทของเครื่องยนต์ด้วย โดยจะต้องคำนึงถึงว่าเครื่องยนต์ที่มีความทันสมัยจะมีอัตราการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่ต่ำกว่าเครื่องยนต์ที่เป็นเครื่องรุ่นเก่าด้วย

5. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (Natural conservation) การอนุรักษ์ธรรมชาติ หมายถึง การอนุรักษ์พรรณพืชและระบบนิเวศที่มีอยู่ในท้องถิ่นในแหล่งที่มีการวางแผนสร้างระบบพื้นฐานสำหรับการท่องเที่ยวรวมถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนในช่วงการดำเนินธุรกิจ และควรให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับระบบนิเวศ การอนุรักษ์ธรรมชาติท้องถิ่นจะช่วยให้ท้องถิ่นมีเอกลักษณ์และมีความแตกต่างที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการ

6. พัฒนาระบบการจัดการขยะ ของเสียและสิ่งปฏิกูล (Waste management) การจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพมีความสำคัญอย่างยิ่งทั้งด้านสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจ สินค้าที่ใช้ในธุรกิจการท่องเที่ยว ล้วนก่อให้เกิดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากกระบวนการผลิตทั้งสิ้น และหลังจากการใช้แล้วยังกลายเป็นขยะที่ก่อให้เกิดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เช่นกัน (เช่น การขนส่งขยะ การรีไซเคิลการเผาขยะ ฯลฯ) ดังนั้น หากทำได้จึงควรหลีกเลี่ยงขยะที่เป็นผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ให้มากที่สุด หรือควรมีการทำข้อตกลงให้ผู้ผลิตรับซื้อบรรจุภัณฑ์คืนซึ่งปกติแล้วแก้วกระดาษ กระดาษแข็ง พลาสติกและโลหะสามารถนำมารีไซเคิลได้และเป็นที่ต้องการของบริษัทที่จัดการขยะเหล่านี้ นอกจากนี้ระบบเติมสารเคมีเพื่อบำบัด (Dosing system) และการทำปุ๋ยหมักยังเป็นแนวทางและมาตรการที่ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ

7. การส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นและภูมิปัญญาชาวบ้าน (Local wisdom product promotion) บริษัทนำเที่ยวควรใช้ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นมากกว่าใช้สินค้านำเข้าจากต่างถิ่น การนำงานฝีมือและเครื่องเรือนที่ผลิตในท้องถิ่นมาใช้ตกแต่งที่พักจะช่วยสร้างบรรยากาศอันเป็นเอกลักษณ์ซึ่งเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการ นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้ประกอบการท้องถิ่นได้พัฒนาและขายสินค้าที่มีเอกลักษณ์ตามประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่ เช่น อาหารเครื่องดื่มน งานฝีมือ ศิลปะการแสดง ผลิตภัณฑ์เกษตรต่างๆ เป็นต้น

นอกจากนี้จะต้องมีการกำหนดค่าเป้าหมาย และตัวชี้วัดที่มีความชัดเจน และมีความท้าทาย เพื่อวัดความสำเร็จของการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 รวมทั้งแผนในระดับต่างๆ ทั้งนี้

สามารถดำเนินการผ่านแผนการขับเคลื่อนการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว เพื่อรองรับการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ (Low Carbon Tourism) ในระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2567 - 2571) ดังนี้

การขับเคลื่อนระยะสั้น (1 ปี) มีรายละเอียดการดำเนินการดังนี้

ลำดับ	แนวทาง	การดำเนินการ
1.	แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวไทยสู่การท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวไทย สู่การท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ ภายใต้คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ เพื่อกำหนดนโยบาย และแนวทางการดำเนินการ 2) จัดทำแผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำให้มีความชัดเจน 3) ชี้แจง ทำความเข้าใจ เพื่อบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 4) ติดตาม ประเมินผล ความสำเร็จตามแผน พร้อมประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินการ
2.	การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวไทยให้มีขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ศึกษาข้อมูลพฤติกรรมนักท่องเที่ยว กลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพ เพื่อให้ทราบความต้องการ และรูปแบบการท่องเที่ยว เพื่อให้สามารถกำหนดหลักสูตรที่เป็นประโยชน์อย่างแท้จริง 2) สืบค้นข้อมูลบุคลากรในภาคการท่องเที่ยวไทย ระบุจำนวน ประเภท ความต้องการ และทดสอบความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับ การท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ เพื่อให้ทราบสถานการณ์ที่แท้จริงเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจของบุคลากรด้านการท่องเที่ยว เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนการพัฒนา และการขอรับการจัดสรรงบประมาณ 3) ขับเคลื่อนการดำเนินงานร่วมกับสถาบันการศึกษา โดยจัดทำหลักสูตรการพัฒนาและบริหารจัดการการท่องเที่ยวคาร์บอน โดยเป็นหลักสูตรออนไลน์ และออนไซต์ 4) ดำเนินการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ผ่านวิธีการสัมมนา ถอดบทเรียน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความสำเร็จกับต้นแบบ ฝึกการคำนวณรอยเท้าคาร์บอน อบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เกมจำลองสถานการณ์เพื่อการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ 5) ดำเนินการประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงกระบวนการให้มีประสิทธิภาพ
3.	รณรงค์ให้บริษัทนำเที่ยวเลือกใช้บริการแหล่งท่องเที่ยว ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ ที่เป็นการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ดำเนินการจัดประชุมชี้แจงนโยบายเกี่ยวกับส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ โดยมีหน่วยงานรัฐที่สำคัญได้แก่ กรมการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) ประชุมร่วมกับภาคเอกชนด้านการท่องเที่ยวที่สำคัญ อาทิ สมาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สมาคมไทยธุรกิจท่องเที่ยว 2) องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) จะดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ ตลอดจนให้คำแนะนำแก่หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนเกี่ยวกับการจัดการก๊าซเรือนกระจก พร้อมทั้งพัฒนาและส่งเสริมตลาดซื้อขายปริมาณก๊าซเรือนกระจก 3) พัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวคุณภาพ 4) ส่งเสริมให้บริษัทนำเที่ยว นำนักท่องเที่ยวคุณภาพมาท่องเที่ยวในพื้นที่ เลือกใช้บริการด้านการท่องเที่ยว อาทิ ที่พัก ร้านอาหาร การขนส่งคมนาคม แหล่งท่องเที่ยว ร้านขายของที่ระลึก มัคคุเทศก์ ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว ที่เป็นการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ

ลำดับ	แนวทาง	การดำเนินการ
		5) ประชาสัมพันธ์เส้นทางการท่องเที่ยวและศักยภาพการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ ผ่านสื่อต่างๆ เช่น การประชาสัมพันธ์ในสื่อสังคมออนไลน์ ใช้อินฟลูเอนเซอร์ เป็นต้น
4.	ส่งเสริมให้เกิดการวิจัยและพัฒนาเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ	ส่งเสริมให้มีการวิจัยเชิงนโยบายเพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของไทย ที่บางประเด็นเป็นข้อจำกัดด้านการท่องเที่ยวของประเทศ จึงจำเป็นต้องศึกษาหาทางออก ในรูปแบบข้อเสนอเชิงนโยบายเร่งด่วน อาทิ ผลกระทบของการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำต่อภาคเศรษฐกิจการท่องเที่ยว ทั้งด้านเศรษฐกิจโดยรวม ผู้ประกอบการ รวมทั้งแรงงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ เป็นต้น
5.	ประกวดอุตสาหกรรมท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ	จัดประกวดอุตสาหกรรมท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ เพื่อคัดสรรบริษัทนำเที่ยว ผู้ประกอบการท่องเที่ยวไทยที่มีคุณภาพมาตรฐานระดับสากล ในด้านการท่องเที่ยวอย่างปลอดภัย และยั่งยืน (Safe and Sustainable Tourism) รวมทั้งการรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม (Responsible Tourism) เพื่อเป้าหมายร่วมกันในการยกระดับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยสู่การท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ
6.	จัดกิจกรรมส่งเสริมการขาย (Road Show)	การนำศักยภาพการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำที่มีการพัฒนาไว้แล้ว ไปออกบูชเพื่อนำเสนอผลิตภัณฑ์หรือบริการใหม่ๆ ของการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำสู่กลุ่มเป้าหมายนักท่องเที่ยวคุณภาพในต่างประเทศ
7.	จัดการเจรจาทางธุรกิจระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายคาร์บอนเครดิต	จัดให้มีการตกลงกันระหว่างผู้ต้องการซื้อและผู้ขายคาร์บอนเครดิต ในการซื้อขาย แลกเปลี่ยน “คาร์บอนเครดิต”

การขับเคลื่อนระยะกลาง (2 - 3 ปี) มีรายละเอียดการดำเนินการดังนี้

ลำดับ	แนวทาง	การดำเนินการ
1.	สร้างต้นแบบการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำในทุกจังหวัดที่สามารถต่อยอดขยายผลในพื้นที่อื่น เพื่อสร้างภาพลักษณ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่แท้จริง	1) สร้างความเข้าใจให้กับภาคีเครือข่ายในพื้นที่ โดยเข้าไปสนับสนุนด้านองค์ความรู้เกี่ยวกับกรอบการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและรักษาชุมชนเพื่อความยั่งยืน โดยสร้างความเข้าใจกับชุมชนผู้ประกอบการที่พักและร้านอาหาร โดยมีเป้าหมายเพื่อลดการปล่อยคาร์บอน 2) การสร้างความร่วมมือ (Co-Creation) การท่องเที่ยวจะยั่งยืนได้ต้องเกิดจากการที่ทุกฝ่ายเกี่ยวข้องร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมรับผลประโยชน์ 3) สำรวจและพัฒนากิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ เช่น เส้นทางคมนาคมการบริโภคอาหารท้องถิ่น และกิจกรรมอื่นๆ เพื่อเป็นทางเลือกให้แก่นักท่องเที่ยวและเป็นแนวปฏิบัติให้ชุมชน
2.	การสร้างพื้นที่เรียนรู้การท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำทุกจังหวัด	ดำเนินการสร้างพื้นที่ที่สามารถสร้างการเรียนรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำแบบมีส่วนร่วม มุ่งขับเคลื่อนการเรียนรู้โดยให้ความสำคัญกับเด็กและเยาวชนเป็นศูนย์กลาง กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ลงมือทำ ปฏิบัติการเป็นหลักและอาศัยเครื่องมือ สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียนรู้แต่ละกลุ่ม แต่ละวัย
3.	กำหนดมาตรการต่างๆ ในการสนับสนุนจูงใจและส่งเสริมการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ	รัฐบาลต้องกำหนดมาตรการต่างๆ ในการสนับสนุน จูงใจ และส่งเสริมการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำสำหรับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเช่น

	สำหรับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	<p>1) สนับสนุนการจัดหาเงินทุนแบบต้นทุนต่ำให้สถาบันการเงิน เพื่อช่วยเหลือองค์กรต่างๆ ในการลดการปล่อยคาร์บอน รวมถึงชี้แนะการจัดหาเงินทุนสำหรับดำเนินการให้องค์กรที่อยู่ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของการลดการปล่อยคาร์บอนอีกด้วย</p> <p>2) สนับสนุนสถาบันการเงินเพื่อให้เงินทุนกับธุรกิจที่ต้องการทำการวิจัยและพัฒนาด้านเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม</p> <p>3) เพิ่มประสิทธิภาพและลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ในภาคการขนส่งและโลจิสติกส์ และด้านการเดินทาง</p>
4.	ปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวคาร์บอน	<p>การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมของภาคการท่องเที่ยวต่างๆ ให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เพื่อให้กฎหมายเหล่านั้นมีขอบข่ายการบังคับใช้อย่างทั่วถึงกับทุกกลุ่มที่เกี่ยวข้องและทุกด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงการปรับปรุงแก้ไขข้อจำกัด และอุปสรรคของการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อเป็น ทั้งการป้องปรามไม่ให้ภาคส่วนใดภาคส่วนหนึ่ง หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวหรือประกอบกิจการการท่องเที่ยวที่ไม่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และยังเป็นแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการที่มีความใส่ใจและรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมไม่ต้องมีความรู้สึกเสียเปรียบรายที่ไม่รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม แต่ไม่ถูกดำเนินทางกฎหมาย</p>
5.	การส่งเสริมให้มีการใช้พลังงานทดแทนพลังงานสะอาด	<p>จัดทำมาตรการสนับสนุนการลงทุนติดตั้งแหล่งผลิตพลังงานที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม ในสถานประกอบการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว และสนับสนุนการผลิตพลังงานไฮโดรเจนจากชีวมวล และอาหารเหลือทิ้ง รวมถึงการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ และพลังงานน้ำ</p>
6.	มีการจัดการระบบขนส่งมวลชนที่ทั่วถึงและครอบคลุม	<p>การออกแบบระบบขนส่งสาธารณะสำหรับนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวเพื่อลด การใช้พลังงาน และการปลดปล่อยมลพิษ ส่งเสริมให้มีการใช้ยานยนต์ไฟฟ้าที่หลากหลายทั้งในครัวเรือน และธุรกิจการท่องเที่ยว ได้แก่ รถพลังงานไฟฟ้าแบบไฮบริด (HEVs) รถยนต์พลังงานไฟฟ้า (BEVs) รถยนต์พลังงานไฟฟ้าแบบเซลล์เชื้อเพลิง (FCEVs) รวมถึงยานยนต์ที่ประหยัดน้ำมัน</p>

การขับเคลื่อนระยะยาว (4 - 5 ปี) มีรายละเอียดการดำเนินการดังนี้

ลำดับ	แนวทาง	การดำเนินการ
1.	การสร้างจิตสำนึกและทักษะการจัดการการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำให้กับบุคลากรด้านการท่องเที่ยวไทย	<p>1) รวบรวมทักษะต่างๆ ในการพัฒนาการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำที่สามารถปฏิบัติได้จริง และรวบรวมเทคโนโลยี เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>2) การเรียนรู้จากตัวอย่างการปฏิบัติของผู้ประกอบการที่เห็นผลจริงมาประยุกต์ใช้เป็นทักษะที่สามารถปฏิบัติได้ในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับการลดคาร์บอนต่ำไปประยุกต์ในครัวเรือน</p> <p>3) การจัดฝึกอบรมทักษะ เทคโนโลยี และทัศนคติด้านการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำที่ถูกต้องเหมาะสมกับบริบท และทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการเปลี่ยนทัศนคติ พฤติกรรม ซึ่งการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอเป็นการก่อให้เกิดการสร้างสรรคทักษะและเทคโนโลยีใหม่ๆ แก่ผู้เข้าร่วม</p> <p>4) การประเมินผลทักษะและทัศนคติ โดยการตั้งคำถามเกี่ยวกับการประเมินทัศนคติ เช่น ทำไมต้องมีการจัดการคาร์บอนต่ำ ตั้งโจทย์ในการแก้ปัญหา เพื่อเป็นการฝึกการทำงานและ สังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม</p>

ลำดับ	แนวทาง	การดำเนินการ
2.	การบูรณาการอย่างยั่งยืนในการทำงาน 3 ฝ่าย (ภาคเอกชน ภาครัฐ และประชาชน)	1) ภาครัฐ ต้องออกมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม วางผังเมืองที่เอื้อให้คนเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ โดยมีระบบขนส่งสาธารณะครอบคลุม หรือสร้างแรงจูงใจให้คนเลือกอุปโภคบริโภคได้อย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม 2) ภาคเอกชนที่ต้องใช้หลัก ESG (Environmental, Social, Governance) ดำเนินธุรกิจ เช่น ลงทุนในเทคโนโลยีคาร์บอนต่ำ ก่อสร้างโดยใช้วัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม หรือเพิ่มสัดส่วนการใช้ไฟฟ้าจากพลังงานสะอาดและยั่งยืน รวมทั้งผลิตสินค้าที่มุ่งเน้นความเป็นคาร์บอนต่ำ สนับสนุนนวัตกรรมและเทคโนโลยี โมเดลธุรกิจคาร์บอนต่ำ เป็นธุรกิจที่มีส่วนเสริมสร้างสังคมคาร์บอนต่ำและบรรลุเป้าหมายการเติบโตทางกำไร 3) ประชาชน ที่ต้องตระหนักรู้และมีส่วนร่วมลดการสร้างคาร์บอนในชีวิตประจำวัน และมีส่วนร่วมความคิดและการแบ่งปัน (Eco-participation, eco-thinking และ eco-sharing)
3.	สนับสนุน ตลาดซื้อขายคาร์บอนเครดิต	สนับสนุน Carbon Market เพื่อเป็นสื่อกลางในการซื้อขาย แลกเปลี่ยน "คาร์บอนเครดิต" โดยใช้แนวคิดการใช้กลไกตลาดเป็นแรงจูงใจในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิลดลง ในลักษณะตลาดที่เกิดจากความร่วมมือของผู้ประกอบการ หรือองค์กร โดยความสมัครใจ มีการตั้งเป้าหมายในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของตนเอง แต่ไม่ได้มีผลผูกพันตามกฎหมาย
4.	จัดทำหลักสูตรการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ	ร่วมกับสถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำหลักสูตรการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ เพื่อนำไปใช้ในการเผยแพร่ อบรม และการเรียนการสอน อันจะทำให้เกิดการขยายผลอย่างกว้างขวาง
5.	ประชาสัมพันธ์ ศึกษภาพด้านการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ	ดำเนินการประชาสัมพันธ์ศึกษภาพการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ และผลการพัฒนาการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำของประเทศไทยไปยังกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวคุณภาพ ผ่านสื่อต่างๆ ทั้งออนไลน์ และออฟไลน์ โดยใช้อินฟลูเอนเซอร์ สารคดี หรือสื่อสังคมออนไลน์ที่ได้รับความนิยม เช่น YOUTUBE TIKTOK LINE FACEBOOK เป็นต้น

นอกจากแนวทางดังกล่าว การขับเคลื่อนการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ (Low Carbon Tourism) ให้บรรลุเป้าหมายต้องพิจารณาแนวทางสำคัญ คือ 1) การพัฒนาสินค้าและบริการการท่องเที่ยวให้ได้การยอมรับในระดับสากล และการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวที่ตรงกลุ่มเป้าหมายที่มีศักยภาพ 2) การพัฒนาและการส่งเสริมรูปแบบการท่องเที่ยวศึกษภาพสูงให้เหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละพื้นที่ 3) การส่งเสริมประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ที่ทำให้นักท่องเที่ยวคนไทยและต่างชาติ นี้ถึงและตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทย 4) การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำตลาดการท่องเที่ยวเชิงรุกและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับธุรกิจและชุมชน และ 5) การส่งเสริมการท่องเที่ยวที่รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยปรับสมดุลใหม่ เพื่อความยั่งยืน ร่วมทั้งการบูรณาการความร่วมมือของภาครัฐและเอกชนนับเป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง โดยภาคเอกชนต้องเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับนโยบายของภาครัฐ และทิศทางการท่องเที่ยวสมัยใหม่ รวมถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านการท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไป

ทั้งนี้ การสร้างอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนอย่างแท้จริงจำเป็นต้องใช้เวลาความร่วมมือจากทุกฝ่าย และความพยายามร่วมกัน ซึ่งความยั่งยืนดังกล่าวจะหลุดหน้าไปได้ ก็ด้วยการสร้างสรรค์นวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง การสนับสนุนของพันธมิตร และความร่วมมือจากทุกฝ่ายในอุตสาหกรรม หากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มีการดำเนินที่ชัดเจน และมีความเป็นรูปธรรมในเร็ววัน อาจส่งกระทบอย่างร้ายแรงต่อการท่องเที่ยวของไทย และเพื่อความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมจึงขอเสนอข้อเสนอในการขับเคลื่อนดังนี้

2.2.4 ปัจจัยที่อาจมีผลกระทบต่อความสำเร็จของการดำเนินการตามข้อเสนอ และแนวทางบริหารจัดการที่เป็นรูปธรรม

ปัจจัยสำคัญที่อาจส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวไทย เพื่อรองรับการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ (Low Carbon Tourism) ที่ต้องให้ความสำคัญคือ 1) การสร้างการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภาคเอกชน และประชาชน 2) การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน ให้มีความแม่นยำและเป็นปัจจุบันตรงกับความต้องการ และทันต่อการเปลี่ยนแปลง 3) การกำหนดตัวชี้วัด เพื่อวัดความสำเร็จของการดำเนินการ เช่น จำนวนสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวที่มีการบริหารจัดการสู่การท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ ปริมาณการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ที่ลดลงต่อปี เพื่อช่วยในการติดตามความสำเร็จของงาน เป็นต้น

2.3 ภาวะผู้นำเพื่อการขับเคลื่อนข้อเสนอ

เพื่อให้การขับเคลื่อนการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวไทยเพื่อรองรับการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ (Low Carbon Tourism) บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ในฐานะ รองอธิบดีกรมการท่องเที่ยว จำเป็นต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญ ที่มีส่วนในการสนับสนุนการขับเคลื่อนข้อเสนอสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม คือ การริเริ่มเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว เช่น การนำเทคโนโลยี นวัตกรรม ต่างๆ มาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการอบรม เพื่อให้การดำเนินงานสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การให้การสนับสนุนผู้อื่นให้นำความคิดริเริ่มที่เป็นประโยชน์มาปฏิบัติ ให้เป็นผลสำเร็จ โดยมุ่งเน้นการสนับสนุนด้านการกำหนดขอบเขต ขั้นตอน และช่วงเวลาที่เหมาะสม ในการเปลี่ยนแปลง สามารถปรับตัวหรือการเปลี่ยนแปลงวิธีการปฏิบัติงานให้เข้ากับทุกสถานการณ์ บุคคล หรือ กลุ่ม ตามความต้องการของงานหรือองค์กร สามารถทำความเข้าใจและรับฟังข้อความคิดเห็นในมุมมองที่แตกต่างกัน เพื่อนำพางานสู่ความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม ส่งผลประโยชน์อย่างสูงสุด

ทั้งนี้ ทักษะที่จำเป็นต่อการขับเคลื่อนให้ข้อเสนอบรรลุวัตถุประสงค์ นอกจากภาวะผู้นำดังที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ทักษะที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทักษะในการบริหารความขัดแย้งและการจัดการความเสี่ยง การสื่อสาร เพื่อให้ประสบความสำเร็จ ทักษะความรู้ในงานที่เกี่ยวข้อง ทักษะความรู้ด้านการบริหารจัดการและการรับมือกับสถานการณ์ต่างๆ ได้

3. แผนพัฒนาตนเอง

(ข้อมูลส่วนบุคคลไม่เผยแพร่)

บรรณานุกรม

กมลกนก เกียรติศักดิ์ชัย. (2561). แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะของคนในชุมชนเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กรมการท่องเที่ยว (2566). แผนปฏิบัติราชการกรมการท่องเที่ยว ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570). เข้าถึงจาก <https://www.dot.go.th/ebooks/ebooks-group/112>.

กรมโรงงานอุตสาหกรรม คู่มือการจัดการก๊าซเรือนกระจกขององค์กร ตามแนวมาตรฐาน ISO 14064-1 สำหรับอุตสาหกรรมเหล็ก ปีโตรเคมี ยานยนต์ กระดาษ และสิ่งทอ. เข้าถึงจาก <chrome-extension://>.

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2566) แผนกลยุทธ์เพื่อการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวสีเขียว ภายใต้โมเดลเศรษฐกิจ BCG (พ.ศ. 2566 – 2570). เข้าถึงจาก <chrome-extension://efaidnbmnnnibp>.

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2567). จำนวนนักท่องเที่ยวสะสมในประเทศไทยในระหว่างวันที่ 1 มกราคม – 11 กุมภาพันธ์ 2567. เข้าถึงจาก <https://www.mots.go.th/news/category/411>.

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2567). แสดงโครงสร้างองค์กรกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. เข้าถึงจาก <https://www.mots.go.th/>.

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566 – 2570). เข้าถึงจาก <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://planning.dusit.ac.th/>.

กระทรวงพลังงาน. (2567). ปริมาณการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์. เข้าถึงจาก <https://kc.dede.go.th/search.aspx>.

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยเศรษฐกิจ BCG (พ.ศ. 2564 – 2570). เข้าถึงจาก <https://www.bcg.in.th/news/bcg-strategy-2564-2569/>.

ฐานเศรษฐกิจ. (2567) ต่างชาติไทยทะลุ 4.3 ล้านคนแล้ว เปิด 5 ชาติเข้าไทยสูงสุด. เข้าถึงได้จาก <https://www.thansettakij.com/business/tourism/588414>.

มนรัตน์ ใจเอื้อ. การท่องเที่ยวคาร์บอนต่ำ (LOW CARBON TOURISM) เข้าถึงจาก <https://tourism.utcc.ac.th/>.

ส่องเทรนด์โลก. (2565) รับเมื่อเทรนด์ใหม่ท่องเที่ยวโลก เที่ยวสนุก หยุดโลกร้อน. ฝ่ายส่งเสริมภาพลักษณ์และสื่อสารองค์กร ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าประเทศไทย.

สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570). เข้าถึงจาก https://www.nesdc.go.th/ewt_news.php?nid=13651.

บรรณานุกรม (ต่อ)

สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) BCG in Action : The New Sustainable Growth Engine (Bio-Circular-Green Economy) โมเดล เศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน. เข้าถึงจาก <https://www.nxpo.or.th/th/bcg-economy/>.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง). เข้าถึงจาก <http://nsc.nesdc.go.th/wp-content/uploads/2021/02>.

สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561 – 2580. เข้าถึงจาก <https://www.nesdc.go.th/>.

องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน). (2558). LOW CARBON TOURISM เทียบแบบคนไม่เอาถ่าน. พิมพ์ครั้งที่ 1 บริษัท โคคุน แอนด์ โค จำกัด.

อนุชา ดีสวัสดิ์ดี. (2566). การท่องเที่ยวที่ปล่อยคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์ (Carbon Neutral Tourism) สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. สำนักวิชาการ.

Global Sustainable Tourism Council. เกณฑ์ GSTC สำหรับแหล่งท่องเที่ยว Version 2.0 พร้อมตัวชี้วัด และ SDGs. เข้าถึงจาก <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.gstccouncil.org/wp-content/uploads/GSTC-Criteria-for-Destinations-2.0-Thai.pdf>.

Sustainable Travel International. สัดส่วนปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ปล่อยออกมาในการเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้ง. เข้าถึงจาก <https://sustainabletravel.org/issues/carbon-footprint-tourism/>.

Sustainable Travel Report. (2566) สัดส่วนวัตถุประสงค์ในการเดินทางของนักท่องเที่ยวในการเดินทางท่องเที่ยว. เข้าถึงจาก <https://www.gstccouncil.org/>.

ภาคผนวก

ประวัติผู้เขียนเอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคล

ชื่อ - สกุล นายสมชาย เสมมณี

ประวัติการศึกษา

ปริญญาตรี การศึกษาบัณฑิต สาขาพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พลศึกษา ปทุมวัน 2532

ประสบการณ์การรับราชการ

1. ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสตูล	ประเภทตำแหน่งผู้อำนวยการระดับต้น พ.ศ.2560
2. ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดชุมพร	ประเภทตำแหน่งผู้อำนวยการระดับต้น พ.ศ.2562
3. ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเพชรบุรี	ประเภทตำแหน่งผู้อำนวยการระดับต้น พ.ศ.2563
4. ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช	ประเภทอำนวยการระดับสูง พ.ศ. 2563
5. ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุราษฎร์ธานี	ประเภทอำนวยการระดับสูง พ.ศ. 2564

ผลงานทางวิชาการ

-

รางวัลหรือทุนการศึกษา (เฉพาะที่สำคัญ)

-

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันและสถานที่ทำงาน

ตำแหน่ง	ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุราษฎร์ธานี
สถานที่ตั้ง	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุราษฎร์ธานี 99/1 ถนนดอนนก ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84240 โทร 0 7728 3612